

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiteľovi P., zomrelom X., naposledy bývajúcom v R., vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 13 D 351/2009, takto

r o z h o d o l :

Návrhu na prikázanie veci Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 13 D 351/2009 Okresnému súdu Poprad **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e

V dedičskej veci po poručiteľovi P., zomrelom X., vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 13 D 351/2009, podala dedička V. návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Poprad. Návrh odôvodnila tým, že s poručiteľom (ktorý bol jej manželom) bývali v Poprade, kde ona doposiaľ býva i pracuje. Tiež vyslovila nedôveru voči miestne príslušnému súdu a uviedla, že navrhovaným prikázaním veci by sa „zvýšila záruka zistenia materiálnej pravdy“ v konaní.

Podľa § 12 ods. 2, 3 Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) možno vec prikázať inému súdu toho istého stupňa aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Dunajská Streda) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Poprad). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva účastníka občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti

občianskeho súdneho konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 12 ods. 2 O.s.p. do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie pomerov účastníkov na oboch procesných stranách, pričom na pomery účastníka, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatných účastníkov konania. Pri delegácii z dôvodu vhodnosti treba vždy vziať na zreteľ aj predmet konania, a to, či sa miestna príslušnosť súdu v danom konaní neriadi ustanoveniami O.s.p. o výlučnej miestnej príslušnosti; zákonodarca totiž úpravou výlučnej miestnej príslušnosti vyjadril zámer, aby sa konanie o určitých veciach neuskutočňovalo na súde, ktorého miestna príslušnosť by bola daná všeobecnými kritériami (§ 84 a nasl. O.s.p.) alebo by vyplývala z možnosti účastníka zvoliť si spomedzi dvoch miestne príslušných súdov (§ 87 O.s.p.), ale aby vec prejednal a rozhodol práve ten súd, ktorého príslušnosť zákon stanovil odlišne podľa osobitných kritérií, ktorým z hľadiska miestnej príslušnosti priznal prioritu.

Pri posudzovaní dôvodnosti návrhu vzal Najvyšší súd Slovenskej republiky na zreteľ predovšetkým to, že v danom prípade ide o konanie o dedičstve. Miestna príslušnosť v tejto veci sa riadi ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku o výlučnej miestnej príslušnosti, konkrétne § 88 ods. 1 písm. l) O.s.p., podľa ktorého namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého mal poručiteľ naposledy bydlisko, ak ide o konanie o dedičstve. Ide teda o zákonom vyjadrenú zásadu, aby vec prejednal a rozhodol posledný všeobecný súd poručiteľa. Preto dôvodom pre výnimku z tejto zásady na základe návrhu na delegáciu z dôvodu vhodnosti môžu byť len také osobitné okolnosti, ktoré celkom jednoznačne a zároveň v súlade so zákonom a ústavným právom na zákonného sudcu odôvodňujú vhodnosť prejednaní veci iným než príslušným súdom. Podaný návrh z takých okolností nevychádza.

Dedička V. odôvodňuje vhodnosť ňou navrhovanej delegácie predovšetkým vzdialenosťou svojho bydliska a pracoviska od sídla miestne príslušného súdu. Samotná

okolnosť, že súd, ktorému sa vec navrhuje prikázať, je v porovnaní s príslušným súdom pre účastníkov z hľadiska vzdialenosti dostupnejší, však nevykazuje charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné návrhu vyhovieť. Vo všeobecnosti sú problémy tohto druhu (napríklad že účastník konania nemá bydlisko v obvode miestne príslušného súdu, alebo že musí za účelom dostavenia sa na súd prekonávať väčšie vzdialenosti či vynaložiť vyššie výdavky) skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie veci inému súdu. Pokiaľ ide o nedôveru dedičky v súd, ktorý má jej vec prejednať, táto je ako dôvod pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti irelevantná. Pre prípad existencie okolností, ktoré by mohli zakladať pochybnosti o nezaujatosti zákonného sudcu, Občiansky súdny poriadok umožňuje účastníkom konania uplatniť voči nemu námietku zaujatosti (§ 15a O.s.p.); proti súdu ako inštitúcii ale tento inštitút uplatniť nemožno.

Vzhľadom k uvedenému dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podstatné podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 12 ods. 2 O.s.p.; preto návrhu nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. októbra 2009

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková